SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 352/2011-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. T., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. A., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2011 doručená sťažnosť V. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 (ďalej aj „namietané konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010 (ďalej aj „namietané konanie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu spisu sp. zn. 15 Ct 1/03 vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu 2. januára 2003 (doplnenou podaním z 5. marca 2003) domáhal určenia, *„... že u neho ide o chorobu z povolania, a povinnosti zaplatiť mu z titulu bolestného 5 400 Sk, z titulu sťaženého spoločenského uplatnenia 12 000 Sk a z titulu náhrady na zárobku po skončení práceneschopnosti 216 000 Sk“*.

Podľa sťažovateľa: *„Prvostupňový súd v konaní nepostupoval v súlade s povinnosťou uloženou mu § 100 ods. 1 O. s. p., teda tak, aby vec bola čo najrýchlejšie, bez zbytočných prieťahov prejednaná a rozhodnutá. Túto skutočnosť konštatoval Ústavný súd SR vo svojom náleze zo dňa 7. 11. 2007, č. k. IV. ÚS 197/07, ktorým súčasne prikázal Okresnému súdu Bratislava I konať vo veci bez zbytočných prieťahov.*

Napriek výslovnému príkazu Ústavného súdu, všeobecné súdy, predovšetkým Okresný súd Bratislava I vo veci konali opäť v rozpore s § 100 ods. 1 O. s. p. a svojím postupom opätovne spôsobili zbytočné prieťahy v konaní.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ poukazuje na konkrétne obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 197/07 zo 7. novembra 2007, t. j. od 27. decembra 2007, a to najmä v súvislosti so zabezpečovaním vypracovania kontrolného znaleckého posudku (ním tvrdené prieťahy pri nariaďovaní kontrolného znaleckého dokazovania a predkladaním kontrolného znaleckého posudku na vyjadrenie jeho právnemu zástupcovi) a tiež v súvislosti s predkladaním spisu krajskému súdu na rozhodnutie o jeho odvolaní proti meritórnemu rozsudku okresného súdu z 26. októbra 2009. V tejto súvislosti sťažovateľ

uvádza, že *„Po podaní odvolania... dňa 11. 12. 2009 bol... spisový materiál zo súdu prvého stupňa doručený na odvolací súd až dňa 6. 5. 2010, čo je v príkrom rozpore s povinnosťou uloženou súdu ust. § 209a ods. 1 a 2 O. s. p.“.*

Vo vzťahu k postupu krajskému súdu sťažovateľ namieta *„... Najmä skutočnosť, že do dnešného dňa, t. j. viac ako rok po podaní odvolania, Krajský súd v Bratislave vo veci nerozhodol, nevytýčil pojednávanie ani neurobil žiadny iný úkon, preukazuje uvedený názor sťažovateľa. Sťažovateľ má za to, že doba 6 mesiacov je príliš dlhým obdobím nečinnosti súdu nekorešpondujúcim s povinnosťou súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Hoci z vyjadrenia podpredsedu Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že za prieťahy v tomto období zodpovedá predovšetkým Okresný súd Bratislava I, skutočnosť, že odvolací súd od 6. 5. 2010 do dnešného dňa, teda takmer po 3 mesiacoch nebol schopný rozhodnúť ani o odvolaniach voči uzneseniam Okresného súdu Bratislava I, ktoré boli postúpené odvolaciemu súdu spolu s odvolaní voči rozhodnutiu vo veci samej, preukazuje, že ani odvolací súd nepostupuje v konaní v súlade s povinnosťou vec prejednať a rozhodnúť čo najrýchlejšie (§ 101 ods. 1 O. s. p.). V tejto súvislosti sťažovateľ poznamenáva, že konania jednotlivých súdov nemožno z hľadiska jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov považovať za dve samostatné, nesúvisiace konania, ale za jeden súvisiaci práva sťažovateľa porušujúci postup všeobecného súdnictva SR.“.*

Sťažovateľ navrhuje, *„... aby Ústavný súd Slovenskej republiky vychádzajúc z popísaného skutkového stavu vydal nález o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozhodol, že*

1) Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave vo veci návrhu na určenie, že u navrhovateľa ide o chorobu z povolania - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia, a povinnosti odporcu zaplatiť mu z titulu bolestného 5.400,- Sk, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia 12.000,- Sk a z titulu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti 216.000,- Sk, podaného na Okresnom súde Bratislava I porušili právo sťažovateľa V. T., aby sa jeho vec

prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2) Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010 a 14 Co 173/2010 vo veci návrhu na určenie, že u navrhovateľa ide o chorobu z povolania - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia, a povinnosti odporcu zaplatiť mu z titulu bolestného 5.400,- Sk, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia 12.000,- Sk a z titulu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti 216.000,- Sk prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3) V. T. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.500,- €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým súdom...

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03

Z argumentácie sťažovateľa uvedenej v sťažnosti (podrobnejšie pozri časť I tohto uznesenia, pozn.) vyplýva, že namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 v období od podania žaloby (2. januára 2003) s osobitným zreteľom na obdobie po doručení nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 197/07 zo 7. novembra 2007, t. j. od decembra 2007 do 6. mája 2010, keď okresný súd predložil spis krajskému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaní proti jeho rozsudku z 26. októbra 2009.

Z registra podaní ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ už sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. júla 2007 namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom

konaní. O tejto v poradí prvej sťažnosti ústavný súd rozhodol nálezom č. k. IV. ÚS 197/07-18 zo 7. novembra 2007, v ktorom vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa, prikázal okresnému súdu v namietanom konaní konať bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk, ako aj úhradu trov konania. Následne sťažovateľ podal v uvedenej veci ústavnému súdu 20. septembra 2010 ďalšiu sťažnosť (ďalej len „predchádzajúca sťažnosť“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010.

Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 434/2010 zo 6. októbra 2010 predchádzajúcu sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú; označené uznesenie bolo doručené právnemu zástupcovi sťažovateľa 25. októbra 2010 a týmto dňom nadobudlo právoplatnosť. V časti týkajúcej sa namietaného porušenia označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 ústavný súd predchádzajúcu sťažnosť sťažovateľa v súlade so svojou konštantnou judikatúrou odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti s poukazom na svoje zistenie, že „Okresný súd v označenom konaní meritórne rozhodol rozsudkom 26. októbra 2009 a na základe odvolania sťažovateľa proti predmetnému rozsudku bol 6. mája 2010 spis postúpený krajskému súdu na prerokovanie o odvolaní sťažovateľa. Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 20. septembra 2010, t. j. v čase, keď namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 už netrvalo a keď konanie o ňom pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“.

Podľa ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

V danom prípade ústavný súd odmietol predchádzajúcu sťažnosť z dôvodu, ktorý nemožno kvalifikovať ako rozhodovanie „len o podmienkach konania“ v zmysle citovaného § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, ale z dôvodu zistenia, že v čase jej doručenia okresný súd svojím postupom v namietanom konaní už nemohol porušovať sťažovateľom označené práva, keďže vo veci meritórne rozhodol a spis bol pre účely rozhodnutia v dispozícii krajského súdu od 6. mája 2010. Navyše ústavný súd zdôrazňuje, že aj v posudzovanej sťažnosti sťažovateľ namieta porušovanie svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 1/03 v rovnakom období ako pri predchádzajúcej sťažnosti (obdobie od 2. januára 2003 do 6. mája 2010, pozn.).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 168/2010, 14 Co 172/2010, 14 Co 173/2010.

Pre účely posúdenia opodstatnenosti tvrdení sťažovateľa si ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal spis okresného súdu, z ktorého zistil:

Sťažovateľ podal v zákonom ustanovenej lehote odvolania

a) proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Ct 1/2003-299 z 26. januára 2010, ktorým prvostupňový súd priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov znalkyni,

b) proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Ct 1/2003-242 z 8. októbra 2009, ktorým prvostupňový súd priznal (ďalšiemu) znalcovi odmenu,

c) proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 Ct 1/2003-263 z 26. októbra 2009, pričom súčasťou odvolania bol aj návrh podľa § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania.

Spis bol krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaniach predložený 6. mája 2010.

O odvolaniach proti uzneseniam okresného súdu o priznaní odmeny znalkyni a znalcovi rozhodol krajský súd uzneseniami č. k. 14 Co 173/2010-314 z 19. októbra 2010 a č. k. 172/2010-312 z 19. októbra 2010, ktoré nadobudli právoplatnosť 29. novembra, resp. 30. novembra 2010.

Dňa 16. marca 2010 nariadil krajský súd pojednávanie na 10. máj 2010 a zároveň rozhodol samostatným uznesením č. k. 14 Co 168/2010-318 zo 16. marca 2010 o časti odvolania, ktorou sa sťažovateľ domáhal pripustenia zmeny návrhu na začatie konania tak, že zmenu návrhu na začatie konania nepripustil.

Dňa 10. mája 2011 sa uskutočnilo vo veci samej pojednávanie, ktoré bolo pre účely vyhlásenia rozsudku odročené na 31. máj 2011; na tomto pojednávaní krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 168/2010-341 z 31. mája 2011 potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu (týmto dňom nadobudol tento rozsudok aj právoplatnosť).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 42/01).

V danom prípade krajský súd ako odvolací súd meritórne rozhodol o odvolaní necelých 13. mesiacov od doručenia spisu, pričom v rámci tohto obdobia dvoma uzneseniami rozhodoval aj o odvolaniach sťažovateľa proti uzneseniam okresného súdu týkajúcim sa priznania odmien znalcom (19. októbra 2010) a samostatným uznesením rozhodol tiež o časti odvolania sťažovateľa, ktorým sa domáhal pripustenia zmeny návrhu na začatie konania (16. marec 2011). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že postup krajského súdu v namietanom konaní síce nemožno považovať za optimálny, ale zároveň sa nevyznačoval takými obdobiami nečinnosti, príp. neefektívnej činnosti odvolacieho súdu, na základe ktorých by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné reálne dospieť k záveru, že sťažovateľom označené práva boli porušené.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. finančným zadosťučinením, trovami konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011